

ثابت بن اسلم حلبی

منابع: رجال، طوسی، ۱۲؛ جامع الرواة، ۱۳۴/۱؛ تاریخ الصحابة، ۵۴؛ الفقیات، ۴۴/۳؛ الطبقات الکبری، ۴۶۶/۳؛ شرح نهج البلاغه، ابن ابی الحدید، ۲۰۴/۱۴؛ الاصابه، ۱۹۰/۱؛ الاستیعاب، ۱۹۱/۱. سید مهدی حائری

ثابت بُنّانی انصاری، ابو فضاله از صحابه برومند پیامبر اکرم (ص) وی در غزوه بدر حضور داشته و در سایر غزوات نیز به یاری دین همت گناشته است، و هم پس از وفات رسول خدا (ص) از پیروان و یاران وفادار امیرمؤمنان (ع) بوده است. علامه امینی او را از راویان حدیث غدیر بر شمرده و نیز بعضی از عامه از او روایت کرده اند که حضرت علی (ع) فرمود: «رسول خدا به من خبر داد که نخواهم مرد تا اینکه امارت یابم، سپس محاسنم به خون سرم خضاب شود». وی ملازم امیرمؤمنان (ع) بود تا اینکه در صفین سال ۳۷ق به شهادت رسید.

منابع: رجال، طوسی، ۳۶؛ رجال، علامه حلبی، ۲۹؛ رجال، ابن داود، ۵۹؛ الفقیه، ۱۵/۱، ۱۸۴، ۳۶۴/۹؛ اعیان الشیعه، ۸۱۴؛ جامع الرواة، ۱۳۴/۱؛ معجم رجال الحدیث، ۳۷۷/۳؛ الاصابه، ۱۵۵/۴؛ الجامع فی الرجال، ۳۳۹/۱؛ شرح نهج البلاغه، ۳۳۴/۱۹. سید مهدی حائری

ثابت بن ثعلبۀ سلمی انصاری (م ۸ق)، در شمار اصحاب حضرت رسول (ص) بوده، گفته شده که: وی در عقبه دوم از بیعت کنندگان با پیامبر (ص) بوده و نیز در غزوات بدر و احد و خندق و حدیبیه و خیبر و فتح مکه شرکت داشته، و در جنگ طائف سال ۸ هجرت به شهادت رسیده است. جمعی از عامه او را ثابت بن الجذع عنوان کرده اند، چون پدرش ثعلبه بدین نام شهرت داشته است.

منابع: رجال، طوسی، ۱۲؛ اعیان الشیعه، ۸۱۴؛ الفقیه، ۲۶۵/۷؛ نقد الرجال، ۶۲؛ معجم رجال الحدیث، ۳۷۹/۳؛ جامع الرواة، ۱۳۴/۱؛ الاصابه، ۱۹۰/۱؛ الاستیعاب، ۱۹۰/۱. سید مهدی حائری

ثابت بن الجذع ← ثابت بن ثعلبۀ سلمی انصاری

ثابت بن جریر، از راویان و محدثان شیعه در طبقه اصحاب امام صادق (ع) است. نجاشی او را در شمار مؤلفان شیعه یاد کرده، ولی هیچ اشاره‌ای به روایات او ننموده است، فقط از کتاب او یاد آورده که عبیس بن هشام ناشری (م ح ۲۲۰ق) روایتگر آن بوده است. بعضی از صاحب نظران نامبرده را با ثابت مولی جریر - یا مولی حریر - که در رجال شیخ طوسی عنوان شده، و حدیثی از او در کافی آمده، متحد دانسته اند (← ثابت مولی جریر).

بین شما بود که خدای رحمان او را دوست داشت اجابتش می نمود، آنگاه به سوی کعبه رفت سر به سجده نهاد و گفت: «ای آقای من تو را به محبت نسبت به من سوگند که باران بر ایشان بیاری»، هنوز سخنش تمام نشده بود که باران همچون دهان مشک باریدن گرفت و به آن جوان گفتم: از کجا دانستی که او (= خداوند) تو را دوست می دارد؟ فرمود: اگر دوستم نمی داشت به زیارت نمی خواند، پس چون مرا به زیارت خانه خود دعوت کرد دانستم که دوستم دارد... از اهل مکه پرسیدم: این جوان کیست؟ گفتند: این علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب (ع) است.

منابع: رجال، طوسی، ۸۵؛ اعیان الشیعه، ۶/۴؛ جامع الرواة، ۱۳۴/۱؛ معجم رجال الحدیث، ۳۷۹/۳؛ تنقیح المقال، ۱۸۸/۱. سید مهدی حائری

ثابت بن اسلم حلبی، ابوالحسن ثابت بن اسلم عبدالوهاب (م ح ۴۶۰ق)، نحوی و قرآن آموز شیعی سوری. به گفته بیشتر منابع شیعه وی سرپرست کتابخانه‌ای بوده که سیف الدوله حمدانی (م ۳۵۶ق) در حلب بنیاد کرده بود. ثابت از شاگردان ابوالصلاح حلبی (م حدود ۴۴۹ق) بود و پس از درگذشت استادش در تربیت شاگردان جانشین او گردید. وی که در آغاز دعوت اسماعیلیان در شام زندگی می کرد با تبلیغات آنها مخالفت می ورزید و می کوشید تا مردم را از گرویدن به مذهب اسماعیلی باز دارد. از این روی به فرمان مستنصر فاطمی (م ۴۸۷ق) کتابخانه‌ای را که ثابت سرپرست آن بوده و ده هزار جلد کتاب داشته به آتش کشیدند و خودش را به مصر برده در آنجا بر دار کردند. وی از نحویان بزرگ روزگار خویش بود و کتابی نیز در رد اسماعیلیه نوشته بود و همین کتاب اسماعیلیان را بر او بیمناک کرده در پی قتل او برآمده بودند. برخی منابع نام پدر ثابت را احمد یاد کرده اند.

منابع: اعیان الشیعه، ۷/۴؛ روضات الجنات، ترجمه، ۴۱۱/۲-۴۱۲؛ بغیة الوعاة، ۲۰۹؛ شهیدان راه فضیلت، ۶۴؛ تأسیس الشیعه، ۱۰۶-۱۰۷؛ معجم المؤلفین، ۹۹/۳؛ فهرست منتخب الدین، ۳۵؛ ریاض العلماء، ۱۰/۱. حسن انوشه

180037 - Sabit b. Akram

ثابت بن اقرم بن ثعلبۀ بلوی، از اصحاب رسول اکرم (ص) وی در غزوه‌های بدر و احد و خندق شرکت داشته، در جنگ بدر، فروه بن قیس را به اسارت گرفت، و هم نقل شده که او در جنگ موته نیز حضور داشته و پس از شهادت عبدالله بن رواحه برچم را به دست گرفته است. وی در زمان ابوبکر هنگام جنگیدن با افراد مرتد در محلی به نام بزآخه کشته شد، و بنا به روایت بخاری: سال ۱۴ در مرج الصفر - یکی از نواحی شام - به قتل رسید. گویند: قاتل او طلیحه بن خویلد بود.